

„Застава“ налази сваки дан двацута, а недељом свецом и данка два недеље и свеца једарад.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЗАСТАВА

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 29

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

(Јутарњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

Обавезно осигуравање од пожара.

Поводом тим, што је пожар уништио и ове године многим ратару летину, повела се реч о обавезном осигуравању против пожара. На ово се мора мислити, јер многи ратар из неоправдане штедње а и лакоми-слености неће да осигура своју летину (храну). Жао је многим од њих ва неколико круна, а после јаучу, кад им пожар уништи хиљаде круна. Може ли бити веће жалости, него кад ратар гледа своју муку, како му је пожар уништава?!

Питање је: хоће ли држава сама да осигурава и исплаћује штету или ће пак припустити приватним друштвима. Има и таквих предлагача, који би хтели, да жупаније осигуравају цео посед, убирају пристојбе и исплаћују штету. У многим се државама већ води реч о томе. Угарском је сабору 1847. године био већ поднесен законски предлог о обавезном осигуравању, које би вршила држава, али револуција је затрпала ову здраву мисао.

У маршторданској жупанији (Ердељ) већ постоји нека врста обавезног осигуравања против пожара. Жупанијски чиновници су најпре примали понуде за осигуравање, а они и пристојбе наплаћивали и штету процењивали помоћу заклетих процењивача, а жупанија је из до-тичног фонда исплаћивала штету. Касније је учињена измена у толико, што жупанијски чиновници свршавају све послове, само новцем манипулира и штету исплаћује једно приватно друштво.

Боље је да држава врши обавезно осигуравање, него жупаније, јер би жупаније имале равне пристојбе, негде мање, негде и сувише велике, а држава би имала саравмерно једнаке пристојбе. Истина је, да и осигуравачка друштва имају за поједине пределе удешену пристојбу, према томе како је статистика о штетама упућивала да се сачине, али би држава ипак могла да уједначи те пристојбе.

Обавезно осигуравање већ постоји у Швајцарској, но тамо сваки кантон за себе чини једну целину. Тамо су пристојбе добро удешене, па је и успех врло добар.

Они, који су против тога, да држава врши осигуравање, веле, да би се народ бунио, јер би у осигуравачкој пристојби наирао нову порезу. Истина је, али би народ и то умео да схвати, кад би се уверио о користи својој. Било на који начин, тек потребно би било, да се народу обезбеди летина од пожара. Доста је већ народне муке прогутало пожар. Тиме је пак народно имање смањивано, а многе породице пропадосе.

Аустрија за Далмацију.

Аустрија доспијева данас на све стране. Није сама изборна реформа, око које већ треће ми-нистарство муке мучи. Гауч и Хоенлое не моглоше да ураде оно што је провео Бек. Одбор за изборну реформу скрбио је последије силног натезања с ранијим политичкијем групама и народносним клубовима нацрт основе са изборну реформу. То још не значи, да ће реформа проћи у царевинском вијећу баш онако каквоу изнесе аустријска влада. Исмјена и допуна ће бити, нема сумње, а у аустријском царевинском вијећу не би било ништа нова, да ипак на истој реформи пане које министарство.

Још једну муку мучи аустријска влада. Нови политички курс у другој поли монархије државницима Аустрије баш не да спавају. Далмација на сав мах захтијева, да не буде само на папиру сједињена с Хрватском. И у Загребу хоће да оно с папира и. пр. хрватско-славонска далматинска влада буде за иста у Загребу. У Бечу завиру јавно од остварења сједињења Далмације са Хрватском. Транслитавта је и онако осилила се, како у Бечу мисле, много смета аустријским државницима истицањем државне своје самосталности, с Далмацијом, постаје куд и камо јача. Еј, да није море дуж цијеле Далмације, још како тако. Али овако, Аустрија хоће да све употреби, да сједињење Далмације с Хрватском остане и даље само на папиру. То Аустрија је до сад ваада извадила на сусрет својим народима обећањима на папиру, она ће и данас радо потврдити на папиру право Хрватске на Далмацију, само — нека Далмација и даље чврсто везане за земљама, које су заступане у царевинском вијећу.

И сада видимо бечку владу на једном чудном дијелу. Без зазора признаје, да за сто година Беч је сасвијем занемарио интересе Далмације. Грешку треба исправити, Није довољна сама брига владе, министарства, него се ствара одбор склопљен од ваступника разних министарстава, и тај одбор ће сад да брво исправи стогодишњи немар. Сад тај одбор знаде све — шта треба Далмацији, да се подигне. За чудо све зна.

Него, знала је аустријска влада ваада шта треба Далмацији, па је ипак допустила да спане на просјачки штап. Знала је, али срца није имала на све преклињање и запомагање. Сад што се макла да помогне Далмацији то је и дужна да уради, и више него дужна због свог стогодишњег немара. Али тијем, увјерени смо, неће омести јасног и одлучног гласа Далмације за сједињењем с Хрватском.

Да ће сједињење имати не-

бројених препријека, знамо, али не треба сустати. А разни одбори аустријске владе нека раде, ми ћемо видјети и те најновије обмане и опсјене бечке

Полит тера своје.

Од како је наступио прекрет у јавном животу наше земље, Полит као да је посве безумио. И до сад није ишло с њиме како треба, но од то доба чово као да је сасвим поманитао. Устаје против свих, клевета, пања сва. Позвао је како је писао о речкој и вардарској револуцији, познато је како је писано и какав је савете давао Бечу, док је живео у нади да ће Беч ватећи дивгине и покушати да пригњече Мађаре. Имеђу њега и бечке чивутске „Нове Сл. Пресе“ није било разлике.

У бечким чивутским листовима нарочито „Новој Слободној Преси“, па и у „Пештанском Лојду“ чивутском почели су непрестано да ударају по Србији, нарочито пак од како је изишла плава књига, и како је Пашић министар-председник у Србији, а њега држе много кривим, што српска влада не попустила Бечу и тражи стране пијаце, то у првом реду јако ударају по њему. Сваки број „Нове Сл. Пресе“ и сваки број чивутског „Пештанског Лојда“ доноси читаве чланке против Пашића.

Разуме се онда, да и Полит не сме ива њих заостати. Написао је уводни чланак у 165. бр. „Браника“ под насловом „Клевета“. Истиче до душе како он не може да верује, што пишу некоји листови, па разумите чак и „Ујмаг“, да је Пашић наине добио остављен и један чек на један милион, 200 хиљада динара од Креовотове фабрике, ако код ње буду на ручени српски топови. — Па кад је кавао да то не верује он онда износи све што је најгоре против Пашића. Вели, како је истина, да је Пашић у своје време понудио своје услуге Бугарској против Србије, владао се према краљу Милану неложљиво а на суду кукавички, према великом српском државнику Јовану Ристићу, владао се перфидно (дрско) и цинички и т. д. и т. д. Свој чланак завршује тиме, како таква клевета није могла никад понићи против Илије Гарашанина и Јована Ристића. — Једном речи цео чланак тај и написан је само за то и само тако, да Пашића изгрди и добади му и „оно, што му не рекоше ни „Бечка Преса“ ни „Пештански Лојд“.

Не пишемо ово с тога, да бранимо Пашића. „Застава“ је о њему као и другим у своје време рекла своје мишљење. Но питамо коме хоће да послужи „Браник“, кад сад у овако суд-боносним данима, износи пред-

седника српске владе као издајника и т. д. Да ли хоће тиме да олакша Србији њену борбу против Беча, или чини само услуге Бечу. До какве му је невоље љуте да дува у исти рог а у исто време са бечком „Новом Сл. Пресом“ и чивутским пештанским „Лојдом“. Имао је до сад сто пута прилике и времена за то, а али сад то раде „Преса“ и „Лојд“, па мора зар и он с њима.

Но др. Полит неће да остане постидан ни за Аргусом. Као што је онда узео на себе задаћу, да денунцира слогу Срба и Хрвата и све родољубиве хрватске и српске синове, који су упознали замапај споразума тог међусобног, тако др. Полит хоће да денунцира Србе с ове стране Дунава. И како је радикална странка најјача управо представник Српства овде, удри по њој. Др. Полит вели у том чланку свом, како је од Пашића врло ружно било, па је и данас ружно понашање његово према српској великој народној борби у овим крајевима, кад Пашић на најодвратнији начин подржава овамошње радикале и т. д. Јасно је шта би др. Полит тиме да постигне. Као што оно Аргус денунцира Красојевића и друге српске и хрватске делегате на угарском сабору да су били на вечери код српског посланика др. Вујића, где се није здрављало краљу угарском, већ краљу Петру, као југословенском владару и т. д. тако и др. Полит, хоће да денунцира, како влада у Србији стоји у тесној вези са овамошњим радикалима. Видите сродност између Аргуса из Хрватске и Славоније и др. Полита управника Браника. Нашла се браћа у једном колу и дувају са „Наје Фраје Пресом“, чивутским „Пестер Лојдом“ и Франком Јовуом у „Хрватском Праву“ у један рог.

Но неће уродити плодом ни Аргусове па ни др. Полита денунцијације. Зна добро др. Полит да српска народна радикална странка у Угарској не треба ничије помоћи, јер по њу никад боље, докле год је жив и здрав „велеум“ и „челенка“ „Браника“ честити др. Полит. Ми му од Бога желимо још дуги век. Поносио се својом улогом и тим својим родољубивим радом у корист Српства!

Хрватска и Славонија.

Куеновац не може него по своју.

Погодили смо, кад смо вам у задњем допису о исходу избора опћинских одборника саопћили и то, да ће наши мађарони и подрепашни настојати, да омету рад. И одмах у почетку су се послужили закулисном нечасном борбом, те су десили с котарским предстојником Мршкићем, да се у одбор на зачетву не позову г. Марко Витас парох и г. Милан Мајсторовић тр-

говац, рачунајући, кад се одсијеку главе, онда ће и тијело одбора сачувати. Против ове самовоље Мршићеве поднијеће се притужба а она господа из Окучана нека буду спремна, да ћемо и њих пред народом раскршати. Доста је њиховог дахдука, те им неће помоћи ни њихов пензионирани Марјановић. Човек се мора да диви, како су ови мађарони упорни и нарочито кр. котарски предстојник Мршић. Он не може да се помири с том чињеницом, да народна воља мора одлучивати код избора а не његова самовоља. Но што је најглавније, његова самовоља избија само против Срба и свештеника њихових, дочим у хрватским оубинама је он сасвим другачији. Тако је он на рачун своје самовоље са Србима постизавао добре шансе горе. Но вријеме је, да овај самовољни старац иде у стање мира, јер је прешао године службовања а застарео и са својим начелима.

Нова завера против бугарског кнеза.

Независни бугарски лист „Ден“ доноси под горњим насловом ову белешку:

„Од неког времена владини кругови распростиру гласове, да се македонски војвода Јане Сандански налази сада у Чамкорји и да се бави по шумама око царске Бистрице, где је кнежев дворец. По тим гласовима Сандански има намеру да убије кнеза Фердинанда. Та „правитељствени новост“, вели „Ден“, била је прво достављена дописницима страних листова од званичних лица. Да би се у тај глас још више поверовало, министар унутрашњих дела наредио је да инспектор софијске полиције Тона Димитров одмах оде у Чамкорју и да ухвати Јана Санданског. Димитров се још није вратио у Софију.“

Абитуријени и академска омладина новосадска.

приређаће забаву у Павови у суботу 11 августа, а у недељу 12. августа у Шимановцима где ће и у цркви појати.

Дружина „Слога“.

Прије 25 година основана је у карловачкој гимназији књижевна дружина „Слога“. И тада смо у „Јавору“ и „Невену“ а после у „Босанској Вили“ могли под различитим књижевним радовима читати „из дружине Слоге“. После је се основало једно одјелене исте „Слоге“ у Загребу и у Новом Саду а пренело се и у богословију. Сазнали смо, да се сада Слогаша договарају да одрже саставак. — И међу Слогаша већином су то данас виђени људи широм српског народа и добри јавни радници те њихов саставак може само бити од користи по српску ствар Саставак слогаша у добри час!

Штрајк у Врднику.

Међу рударским радницима у Врднику избио је штрајк. Управа је отпустила од рада коловође штрајка, на што су сви радници напустили посао. Из Руме је послано у Врдник неких 50 оружника, те је упра-

ва истерала неколико радничких породица из радничких станова.

Одавна је међу управом рудника врдничког и радницима напетост и, за чудо, управа ни како да попусти радничком захтевима. Јест најлакше привести оружану силу на раднике и њихову вежач, али надлежне власти не смеју на прецац задовољавати захтевима управе а радничке захтеве силом сузбијати.

Оволик за сад о врдничком штрајку.

Крава пред судом.

Ових дана сукобила се крава Андрије Хорватовића са јуницом Павла Дионица из Нашица. У борби чикне крава челом у чело јуницу. Ударац беше тако силан, да је крава јуница провалила чело, да јој је мозак прснуо и она је на месту скапала. — Дионица онда тужила газду од краве у општини, да му плати штету. Како у општини нису могли да нађу параграф по ком би се крави судило, то су обе странке упућене на редован суд. Како ће суд у овој крављој парници пресудити не зна се. — Има једна слична анегдота. Прича се, да се једном сличан догађај десило Циги. Циганова крава пробурала кнезову краву. Лукави Цига је онда отишао да пријави догађај кнезу и да се потужи. „Хе, вели, кнеже, велико зло се десило!“ — „Како зло?“ — пита кнез. „Хе, твоја крава пробурала моју!“ — вели му Цига. „Па шта хоћеш?“ — „Да ми платиш!“ — одговара Цига, бајаги снужено. „А шта да ти платим“, рече љутито кнез и дода: „марви нема суда!“ — „Не, не, рече Цига, нисам добро рекао; моја крава је твоју пр бола!“ — исправља Цига свој исказ. „Е онда да платиш Циге“, рече кнез. „Марви нема суда! — рекао си кнеже“ — одврати Цига кнезу и утече из суднице.

Паметна пресуда.

Често, врло често долазе пред суд такве ствари, које је врло тешко праведно и правично решити. Највише то зависи од памети, увиђајности и поштења судије. У једној малој државици северне Америке, био је пре неколико година изведен пред суд неки Јан Локвел. Био се са својим братом посвађао ради неке ситнице и као што на жалост бива из свађе је прашло у тучу. Јан је том приликом тако несретно ударио брата, да је овом сместа испурило лево око. На још већу несрећу и десно око му је тако повредио, да је и њега после кратког времена изгубио, те је сасвим слеп остао. Несретни Јан се горко пред судом кајао и верно испричао догађај, из ког се видело, да је брату хтео одузме вид. Судије га не осудише на затвор, већ га осудише, да се целог овог живота има да стара и надржава свога брата. Оба брата радосно поздравеше ову судску пресуду. Јан се искрено бринуо о свом брату и они су живели у највећој љубави. — Колико би паметније било, да су тако живели и пре него што брат Јанов изгуби очи.

Кишобран за 10 потура

Један берлински трговац дошао је на сретну мисао. Он је наурио да оснује зајмодавницу, са кишобранима. У тој ће се зајмодавници налазити огромна маса амрела свих фасона и за све сезоне, а моћи ће се добијати — али само на послугу — за 10 потура. Тако берлинске даме и го-

опода никако неће бити принуђени да купују амбреле, већ ће их моћи добити код зајмодавца. На сваки начин да је удешено на који ће се начин враћати амрели.

Тако на пример, једна дама изађе у шетњу. Она уреди тоалету и отиде у зајмодавницу и према тоалети изабере амрел. Ако пак киша пада, она у зајмодавници узме кишобран. И вар то није лепо? То је благодет за супруге. Бар су поштеђени од куповање амрела за сваку сезону.

Човек са два срца и три ноге.

У чувеном циркусу Барнума и Белеја показивао се један од најнеприроднијих људи, које медицина познаје. Звао се Жорж Меперт. Он је имао два потпуно одељена срца и три ноге. Ових дана је умро. Његово десно срце већ на четрнаест дана пре смрти престало је да куца. Умро је од сушице.

Изгорело мртво тело.

Јављају из Темштвара: Ово дана умро је овде неки радник Јован Тинес. Родбина положила је мртваца на самртнички одар и код главе метнула две горуће свеће. Док је његова жена отишла у варош, ради припрема за укол, услед велике топлоте две свеће се пресавиле и запалиле самртнички одар. За тренут био је сав одар у пламену, и док су ватрогасци угасили ватру мртац је сав постао пепео.

Време.

Према телеграфском извештају од 9. августа може се очекивати благо време, а на западу ветровито.

Брзојави „Застави“.

Стигли 27. јула.

Прилике у Русији.

Петроград. Революционарни одбор тврди, да рђав исход побуне у Швобургу и Кронштату неће задржати револуцију. Одбор револуционарни и не помишља на општу војну побуну, већ само делимичну, док год војна дисциплина не буде потпуно поткопана и тада ће тек одржавати одлучан удар револуције.

Рига. Војници неће да поступе против радника, које штрајкују. Послали су уједно једно васаство војном заповеднику и изјавили су да неће да врше полицејску службу.

Трговина.

БУДИМПЕШТА, 9. августа 1906.

(Брзојавни извештај).

Готона роба.

Раж прве каквоће 12 кр — п до 12 кр. 10 п.

Раж средње каквоће 11 кр. 95 п до 12 кр. — п.

Јечам за краву 11 кр. 55 пот. до 12 кр. 35 пот.

Јечам за кување пива — кр. — п до — кр. — п.

Зоб прве каквоће 12 кр. 90 п до 13 кр. 30 п.

Зоб средње каквоће 12 кр. 50 п до 12 кр. 90 п.

Кукуруз домаћи 12 кр. 55 пот. до 12 кр. 65 п.

Термија.

Жито за октобар 14 кр. 84 п до 14 кр. 86 п.

Жито за април 1907. 15 кр. 42 п до 15 кр. 44 п.

Раж за октобар 12 кр. 42 п. до 12 кр. 44 пот.

Раж за април 1907. — кр. — п до — кр. — п.

Кукуруз за јули — кр. — пот. до — кр. — п.

НА ПРОДАЈУ

имадем

100 КОМАДА Винских буради

величине од 500 до 700 литара комад. Бурад су врло добра, здрава и чиста. Цена по 100 L 7 кр. 20 пот.

Драгутин Барбарих

I 824 6-6 у Илоку (Срем)

ПРЕДАЈЕМ моју

ШВЕЦЕРАЈСКУ и МЕШОВИТУ ТРГОВИНУ

и КУЉУ у кирију или на вечито, која лежи на главној улици на живом месту. — Обратити се ваља на

Раду Каначког

у Чуруг.

I 892 3 3

ЗА МОЈУ БЕРБЕРСКУ РАДЉУ

потребујем

2 млађа помоћника

који одма или за 14 дана ступити могу

Мита Краставчевић,

I 1012 2-2 берберин у Ирагу.

Два помоћника

који су вични ратарском кројачком послу, могу код мене место добити. Плата добра.

Петар Ђурићин,

Карлево.

I 1005 2 3

Светозар Ранков

ПАПУЧАР У ЗЕМУНУ

треба четир добра папучарска и моћника који су вешта у папучарском занату. Ступити могу одмах.

I 1002 2-4

ПОТРЕБУЈЕМ

једног шегрта

за пекарски посао.

Ступити може одмах.

У Горњем Ковиљу (Бачка.)

Живан Ворначки,

I 1021 2-2

пекар.

ДВА ШЕГРТА

и једног

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА

треба за моју трговину струке шпецерајске, галаатеријске и кратке робе. — Ступање одмах.

Вл. Карапанчић

у Жабљу.

I 1032 1-3

КОСТА МИХАЈЛОВИЋ, трговац

у Жабљу

извештава своје поштоване муштерије како из места тако и околине, да је добио велико стовариште од најбољег на главу ердељског

КРЕЧА

и да ће од сада продавати у већој количини по 3 круне 20 потура и 3 круне 40 потура метарску центу, исто тако препоручује и беочинску

ПОРТЛАНТ И РОМАН кају

по 5 круна, 60 потура и 3 круне 90 потура, будимске земље (штрикле) по 4 кр. 20 потура, исто тако и сву другу гвожђарску, шпецерајску и памучну робу по најјефтинију цену. Уједно потребујем за своју трговину одмах једног младог

спомоћника и једног

шегрта.

I 985 5-5